

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Literatura powszechna wieku XIX (1851-1900) (Ćw. audytoryjne), PG_00141414						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Janusz Mosakowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		34.0	50
Cel przedmiotu	Celem głównym przedmiotu jest zapoznanie studentów z najwybitniejszymi dziełami literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku i jej autorami oraz zdobycie i doskonalenie przez uczestników zajęć umiejętności analizy i interpretacji owych dzieł.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_W01] Ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu literatu-roznawstwa w systemie nauk oraz o jego specyfice przedmiotowej i metodolo-gicznej.	Student: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje zjawiska, tendencje, nurty, epoki, gatunki i motywy literatury powszechnej powstałej w 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • zna gatunki literackie charakterystyczne dla poszczególnych epok literackich i definiuje ich przemiany na przestrzeni 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • wymienia wybitnych twórców poszczególnych literatur narodowych 2 poł. XIX wieku, przedstawicieli szkół literackich, nurtów i tendencji stylistycznych (K_W01, K_W02), • zna i rozumie metody badawcze z zakresu poetyki historycznej i umie wykorzystać je, zajmując się literaturą powszechną powstałą w 2 poł. XIX wieku(K_W01, K_W02), 	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U03] Posiada podstawowe umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie literaturoznawstwa.	Student: <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie klasyfikuje i charakteryzuje główne epoki, prądy i zjawiska literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku (K_U01, K_U03), • w uzasadnieniu swych sądów i interpretacji dotyczących literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku posługuje się argumentacją opartą na znajomości podstawowych metod analizy i interpretacji literaturoznawczej (K_U03), • potrafi zidentyfikować wpływ literatury powszechnej na literaturę polską (K_U03), • potrafi analizować i interpretować dzieła literatury powszechnej powstałe w 2 poł. XIX wieku (K_U03), • samodzielnie organizuje sobie pracę z tekstami uzupełniającymi i zdobywa wiedzę korzystając z sugestii prowadzącego ćwiczenia (K_U01, K_U03) 	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	[FPL3_U01] Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z zakresu literaturoznawstwa z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych dostępnych we wszystkich mediach.	Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyselekcjonować najważniejsze problemy i zagadnienia poruszane w opracowaniach literaturoznawczych odnoszących się do literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku (K_U01), • analizuje, poddaje krytyce i wypowiada się pisemnie lub ustnie na temat omawianych dzieł literackich i odnoszących się do nich tekstów literaturoznawczych (K_U01, K_U03) • uczestniczy w dyskusji dotyczącej literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku, wykorzystując wiedzę nabytą w trakcie zajęć oraz pracy indywidualnej (K_U01, K_U03), 	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[FPL3_K01] Efektywnie organizuje swoją pracę na obszarze literaturoznawczym i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	<p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajmując się zagadnieniami literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku, potrafi pracować samodzielnie oraz w grupie, umie kierować pracą zespołową (K_K01), • w wyrażaniu opinii na temat literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku zachowuje ostrożność oraz krytycyzm wynikające z uświadomienia sobie wieloaspektowości obserwowanych i ocenianych zjawisk, wypowiedzi i faktów (K_K01), • wykazuje wrażliwość kulturową w stosunku do literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku pojmując ją jako ważny element wspólnego dziedzictwa kulturowego i komunikacji międzykulturowej (K_K01), • uczestniczy aktywnie w życiu kulturalnym jako jego uczestnik, odbiorca i propagator, wykorzystując także wiedzę dotyczącą literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku (K_K01, K_K06). 	<p>[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny</p>
[FPL3_U06] Potrafi ocenić poziom swoich kompetencji oraz rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie literaturoznawstwa.	<p>Student</p> <ul style="list-style-type: none"> • uświadamia sobie zakres własnej wiedzy dotyczącej literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku i konsekwencji z tego wynikających (K_U06) • dąży do samodzielnego poszerzania posiadanej przez siebie wiedzy na temat literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku i umiejętności jej interpretowania (K_U06) 	<p>[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport</p>
[FPL3_W02] Ma rozszerzoną wiedzę z historii literatury polskiej i powszechnej.	<p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie mechanizmy kształtowania kultury europejskiej 2 połowy XIX wieku przez literaturę tego okresu (K_W01, K_W02), • objaśnia powiązania literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku ze sztuką, filozofią i historią powszechną (K_W01, K_W02), • rozumie najważniejsze pojęcia związane z poszczególnymi etapami procesu historycznoliterackiego w wieku XIX (K_W01, K_W02), • nazywa i charakteryzuje najważniejsze dzieła literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • identyfikuje relacje występujące pomiędzy poszczególnymi literaturami narodowymi w 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02), • umie analizować i interpretować zjawiska literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku (K_W01, K_W02). 	<p>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna</p>

Treści przedmiotu	<p>Zaznajomienie studentów z problematyką utworów stanowiących kanon literatury powszechnej 2 poł. XIX wieku, poprzez wskazanie i uzmysłowienie odpowiednich kontekstów estetycznych, literackich, społecznych i historycznych poszczególnych literatur narodowych. Praca z wybranymi tekstami eksponuje specyfikę kulturową poszczególnych literatur narodowych a także zachodzące pomiędzy nimi wzajemne wpływy w sferze procesów historycznoliterackich. Teksty lekturowe omawiane w trakcie zajęć są reprezentatywne dla światowych prądów i stylów literackich właściwych dla 2 poł. XIX wieku. Treści merytoryczne obejmują problematykę rozwoju, periodyzacji i kształtu realizmu, pozytywizmu, naturalizmu i modernizmu w poszczególnych literaturach narodowych. Ich zadaniem jest wypuklenie wspólnych i odmiennych zjawisk zachodzących w literaturze powszechnej 2 poł. XIX, które są istotne dla procesów rozwoju i przemian gatunkowych w ramach poszczególnych rodzajów literackich. Najbardziej reprezentatywne pod tym względem utwory literackie omawiane są w szerszym kontekście tendencji rozwojowych kultury europejskiej oraz ich związków z kulturą i literaturą polską.</p>											
Wymagania wstępne i dodatkowe	<p>A. Wymagania formalne</p> <p>Do realizowania treści przedmiotu niezbędne jest wcześniejsze zaliczenie przedmiotu: literatura powszechna wieku XIX (1801-1850); w wyjątkowych wypadkach prowadzący zajęcia może odstąpić od tej reguły.</p> <p>B. Wymagania wstępne</p> <p>W celu właściwej realizacji treści przedmiotu student powinien posiadać odpowiedni zakres wiadomości na temat najważniejszych dzieł literatury powszechnej od antyku po pierwszą połowę XIX wieku, procesów historycznoliterackich, jakie miały miejsce w tym czasie, a także rozwoju form i gatunków literackich; na podstawie tej wiedzy student powinien posiadać umiejętność syntetycznego i analitycznego ujmowania zjawisk historycznoliterackich. W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział.</p>											
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Sposób oceniania (składowe)</th> <th>Próg zaliczeniowy</th> <th>Składowa oceny końcowej</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aktywny udział w ćwiczeniach, systematyczność w zapoznawaniu się z problematyką ćwiczeń, wykazywana w formie ustnej i/lub pisemnej znajomości zagadnień wymaganych przez prowadzącego ćwiczenia</td> <td>51.0%</td> <td>50.0%</td> </tr> <tr> <td>Zaliczenie ustne weryfikujące znajomość lektur z literatury wymaganej do zaliczenia zajęć i wybranych dwóch pozycji przedmiotowych z listy lektur uzupełniających</td> <td>51.0%</td> <td>50.0%</td> </tr> </tbody> </table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	Aktywny udział w ćwiczeniach, systematyczność w zapoznawaniu się z problematyką ćwiczeń, wykazywana w formie ustnej i/lub pisemnej znajomości zagadnień wymaganych przez prowadzącego ćwiczenia	51.0%	50.0%	Zaliczenie ustne weryfikujące znajomość lektur z literatury wymaganej do zaliczenia zajęć i wybranych dwóch pozycji przedmiotowych z listy lektur uzupełniających	51.0%	50.0%		
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej										
Aktywny udział w ćwiczeniach, systematyczność w zapoznawaniu się z problematyką ćwiczeń, wykazywana w formie ustnej i/lub pisemnej znajomości zagadnień wymaganych przez prowadzącego ćwiczenia	51.0%	50.0%										
Zaliczenie ustne weryfikujące znajomość lektur z literatury wymaganej do zaliczenia zajęć i wybranych dwóch pozycji przedmiotowych z listy lektur uzupełniających	51.0%	50.0%										

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Każdorazowo na początku semestru prowadzący zajęcia ustala precyzyjny zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu uwzględniając cele przedmiotu oraz specyfikę konkretnej grupy studentów.
		<p>A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):</p> <p>A.1. wykorzystywana podczas zajęć</p> <p>Ch. Baudelaire, Kwiaty zła. Wybór, oprac. i wstępem opatrzył M. Jastrun, Warszawa 1958; J. Conrad, Lord Jim, przeł. A. Zagórska, Warszawa 1961; A. Czechow, Wybór dramatów, przeł. N. Gałczyńska [i in.], oprac. R. Śliwowski, Wrocław 1979 (BN II, 198); F. Dostojewski, Dzieła wybrane, wyd. 2, t. 1-6, Warszawa 1987 (1 z powieści do wyboru: Zbrodnia i kara; Idiota; Bracia Karamazow); G. Flaubert, Pani Bovary, przeł. A. Micińska, przedm. poprzedził J. Parandowski, Warszawa 1992; H. Ibsen, Wybór dramatów, przeł. J. Frühling, J. Giebułtowicz, oprac. O. Dobijanka-Witczakowa, cz. 1-2, Wrocław 1984 (BN II, 210) (Dzika kaczką; Dom lalki lub Nora); M. Maeterlinck, Trzy dramaty. Ślepcy. Wnętrze. Pelleas i Melisandra, oprac. F. Plażek, Kraków 1951; R. M. Rilke, Poezje, wybór, przełożył i postłowiem opatrzył M. Jastrun, Kraków 1987; Stendhal, Czerwone i czarne, przeł. i wstępem opatrzył T. Żeleński (Boy), Warszawa 1957; Strindberg, Wybór dramatów, wybór, przekł. i przypisy Z. Łanowski, wstęp L. Sokół, Wrocław 1977 (Panna Julia, Gra snów); Symboliści francuscy. (Od Baudelaire'a do Valery'ego). Wybór, wstęp i noty biograficzne M. Jastrun, Wrocław 1965 (BN II, 146); L. Tolstoj, Anna Karenina, przeł. K. Hłakowiczówna, wyd. 2, t. 1-4, Warszawa 1952-1953; L. Tolstoj: Śmierć Iwana Iljicza, w. tegoż, Opowiadania i nowele, przeł. J. Dmochowska, oprac. R. Łużny, Wrocław 1985 (BN II, 217); W. Whitman, Żdźbła trawy. Poezje wybrane. Słowo wstępne, wybór i oprac. J. Żuławski, Warszawa 1966; O. Wilde, Portret Doriana Graya, przeł. M. Feldmanowa, Warszawa 1957; E. Zola, Germinal, przeł. K. Dolatowska, wstęp i oprac. J. Nowakowski, Wrocław 1978 (BN II, 189).</p> <p>A.2. studiowana samodzielnie przez studenta</p> <p>M. Bachtin, Problemy poetyki Dostojewskiego, przeł. N. Modzelewska, Warszawa 1970; Auerbach, Mimesis. Rzeczywistość przedstawiona w literaturze Zachodu, t. 2, Warszawa 1968; Conrad i w oczach krytyki światowej, wybór szkiców Z. Najder, Warszawa 1974; Czechow w oczach krytyki światowej, wyboru dokonał R. Śliwowski, Warszawa 1971; 5. Dzieje literatur europejskich, t. 1-3, pod red. Władysława Floryana, Warszawa 1977-1991; H. Friedrich, Struktura nowoczesnej liryki. Od połowy XIX do połowy XX wieku, opr. E. Feliksiak, Warszawa 1978; M. Janion, Żyjąc tracimy życie. Niepokojące tematy egzystencji, Warszawa 2003; J. Moréas, Symbolizm w: A. Z. Makowiecki, Młoda Polska, Warszawa 1987; V. Nabokov: Anna Karenina, w: tegoż, Wykłady o literaturze rosyjskiej, Warszawa 2002; Od realizmu do preekspresjonizmu, pod red. G. Matuszek, Kraków 2001, M. Podraza-Kwiatkowska, Symbolizm w: Słownik Literatury polskiej XX wieku, pod. red. A. Brodzkiej, M. Puchalskiej i in., Wrocław 1992; Z. Przesmycki-Miriam, Maurycy Maeterlinck. Stanowisko jego w literaturze belgijskiej i powszechnej w: tegoż, Wybór pism krytycznych, t. I, Kraków 1967; Reizow, Flaubert, Warszawa 1961; M. A. Ruff., Baudelaire, Warszawa 1967; J. Smaga, Wstęp do: F. Dostojewski, Zbrodnia i kara, Wrocław 1987; Semczuk, Lew Tolstoj, Warszawa 1967; H. Suwała, Emil Zola, Warszawa 1968; R. Śliwowski, Antoni Czechow, Warszawa 1986; 23. A. Thibaudet, Pani Bovary, w: Sztuka interpretacji, t. I, oprac. H. Markiewicz, Warszawa 1971; P. Van Tieghem, Główne doktryny literackie we Francji, Warszawa 1971; Tolstoj w oczach krytyki światowej, wyboru dokonał P. Hertz; Zola, Powieść eksperymentalna w: J. Kulczycka-Saloni, Pozytywizm, Warszawa 1971; W. F., Asmus, Lew Tolstoj, Warszawa 1964; J. Barnes, Papuga Flauberta, Warszawa 1992; G. Blin, Stendhal i problemy powieści, przeł. Z. Jareńko-Pytowska, Warszawa 1972; J. Cassou, P. Brunel, F. Claudon i in., Encyklopedia symbolizmu, Warszawa 1992; R. Dyboski, Sto lat literatury angielskiej, Warszawa 1957; 34. R. Dyboski, Wielcy pisarze amerykańscy, Warszawa 1958; L. Eustachiewicz, Dramat europejski w latach 1887-1918, Warszawa 1993; M. Głowiński, Powieść i autorytety, w: Porządek, chaos, znaczenie: szkice o powieści współczesnej, Warszawa 1968; J. Kulczycka-Saloni, Emil Zola: kim być chciał być?, Miesięcznik Literacki 1967 nr 12; G. Lanson, P. Tuffrau, Historia literatury francuskiej, wyd. 3, Warszawa 1971; Literatura rosyjska w zarysie, pod red. Z.</p>

		<p>Barańskiego i A. Semczuka, Warszawa 1976; S. Mackiewicz, Dostojewski, Warszawa 1957; H. Markiewicz, Teorie powieści za granicą, Warszawa 1992; M. P. Markowski., Nietzsche. Filozofia interpretacji, wyd. 2, Kraków 2001; P. Mroczkowski, Zarys historii literatury angielskiej, t. II (Od preromantyzmu do czasów najnowszych), Katowice 1978; Nuda w kulturze, pod red. P. Czaplińskiego i P. Śliwińskiego, Poznań 1999; H. Peyre, Co to jest symbolizm?, Warszawa 1990; A. Rogalski, Pod północnym niebem. Sylwetki pisarzy skandynawskich, Poznań 1969; A. Rogalski, Trzy portrety niemieckie, Poznań 1980; G. Sampson, Historia literatury angielskiej w zarysie, Warszaw 1968, M. Sérullaz, G. Pillement i in., Encyklopedia impresjonizmu, Warszawa 1991; A. Sygietyński, Współczesna powieść we Francji. Gustaw Flaubert w: J. Kulczycka-Saloni, Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu, Wrocław 1985; H. Taine, Historia literatury angielskiej, Warszaw 1900; A. Thibaudet, Historia literatury francuskiej. Od Rewolucji Francuskiej do lat trzydziestych XX wieku, Warszawa 1997; P. Szondi, Teoria nowoczesnego dramatu, Warszawa 1976; T. Wałas, Dekadentyzm wśród prądów epoki (1. Treść i zakres pojęcia; 4. Światopogląd dekadentki) w: tejże, Ku otchłani, Kraków 1986; M. Wydmuch, Tomasz Mann, Warszaw 1979; M. Żurowski, Pani Bovary i rozwój powieści nowoczesnej, Przegląd Humanistyczny 1958 nr 4.</p>
	Uzupełniająca lista lektur	<p>B. Literatura uzupełniająca</p> <p>J. Conrad: Jądro ciemności, przeł. M. Feldmanowa [w:] Wybór opowiadań, opr. Z. Najder, Wrocław 1972 (BN II, 171); K. Hamsun, Głód, przeł. F. Miranandola, wyd. 2, Warszawa 1966; V. Hugo, Nędznicy, przeł. K. Byczewska, post. Z. Bieńkowski, t. 1-4, Warszawa 1962 lub tenże, Katedra Marii Panny w Paryżu, przeł. H. Szumańska-Grossowa, wyd. 2, t. 1-2, Warszawa 1955; H. James, W kleszczach lęku, przeł. W. Pospieszala, Poznań 1990; G. de Maupassant, Opowiadania, przeł. R. Czekańska-Heymanowa, Warszawa 1952; H. Melville, Moby Dick czyli Biały wieloryb, przeł. B. Zieliński, Warszawa 1961; Szolem Alejchem, Zaczarowany krawiec i inne humoreski, przeł. L. Górski, Warszawa 1959; I. Turgieniew, Ojcowie i dzieci, przeł. J. Guze, Warszawa 1972; A. de Vigny, Wielkość i niewola wojskowego stanu, przeł. J. Guze, Warszawa 1990; H. G. Wells, Wehikuł czasu, przeł. F. Wermiński, przekład zweryfikował i oprac. J. K. Palczewski, Wrocław 1985 (BN II, 216).</p>
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Romantyzm, realizm, naturalizm, psychologizm, impresjonizm, historycyzm	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.